

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 4 Listopada r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Moskwa dnia 15 Października.

N. CESARZOWA, w pożądanym stanie zdrowia, przybyła do tutejszej stolicy, 14 b. m., o 8mej wieczorem. Od samej rogatki do Nikołajewskiego pałacu w Kremlu, napływ ludu był nadzwyczaj wielki: gdyż każdy chciał widzieć i witać uwielbianą swą PANIĄ. Dziś odbyły się po wszystkich Cerkwach dziękczynne modły, za szczególnie odbytą N. PANI podróż.

— CESARZ Jmć, po obejrzeniu w dniu 13tym b. m. Moskiewskiego Korpusu Kadetów, oświadczył Swoje MONARSZE zadowolenie Głównemu Dyrektorowi korpusów Paziów i Kadetów Jen. Adjutantowi Demidow; Dyrektorowi korpusu Jen. Majorowi Uszakow 3, i Oficerom wszelkiego stopnia w tymże Korpusie, mianowicie Dowódcy batalionu Podpółkownikowi Swietłowskiemu, za zupełny i przykładowy porządek, nadewszystko zaś za szlachetną i noszącą cechę dobrego wychowania, postawę kadetów, która ściągła uwagę Jego CESARSKIEJ MOŚCI. (T.P.)

Sankt-Petersburg dnia 22 Października.

Przez N a y w y ż s z e reskrypta, mianowani zostali kawalerami orderu S. Anny 1szej klas. z Kotoną, 23go Września, Dowódca 2rey dywizyi dragonów, Jen.-major Zaboriński; 8go b. m., Jen.-porucznik Własow.

— Jen.-adjutant Xłę Szachowski, otrzymał od N. CESARZA, dwa reskrypta: 1) z d. 11 Września, dający mu złotą brylantami ozdobioną szpadę, z napisem: za waleczność; 2) z d. 6 b. m., mianujący go Szefem półku Kostromskiego piechoty, którym dowodził w 1805 roku.

— Głównodowodzący czynną armią, Jen.-Feldmarszałek, Xłę Warszawski, Hrabia Paskiewicz-Erywański, donosi N A Y J A Ś N I E Y S Z E M U P A N U, przez kurjera przybyłego 17go b. m., iż twierdza Zamosć, poddała się bezwarunkowo 9go Października, zwyciężkiemu orężowi Jego CESARSKIEJ MOŚCI. Załoga tej twierdzy złożyła broń, a wojska oblegającego korpusu pod wodzą Jener.-porucznika Kajsarowa, weszły do niej. — W twierdzy znaleziono 200 dział.

— Przybyli do Petersburga: 16go bief. m. z Orła, tameczny Biskup Nikodem; z Warszawy, 17go, dowódca brygady 14tej dyw. piechoty, Jen.-major Nikołajew 1; 18go, Jen.-adjutant Xłę Szczerbatow. — Wyjechali do Moskwy: Adjutant W. X. Michała, półkownik Tolstoj; 18go, Hr. De St-Aldegonde; Rzec. Radca Stanu Kozuchow; Kammerher Xłę Golicyn; Fligel-adjutant Rotmistrz Monroe, i zarządzający kancelaryą Ministra Oświecenia, Radca Dworu Nowosiłski. (T.P.)

Warszawa dnia 4 Listopada.

Dnia wczorayszego Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę Michał i JO. Feldmarszałek Paskiewicz Xiążę Warszawski odbyli przegląd wychodzącego na leże zimowe półku huzarów gwardyi, który dawniej konsystował w Warszawie. Następnie udali się do gmachów Uniwersytetu, dla obejrzenia rozmaitych będących tam Instytutów. Kierujący Członek, Rządu J.W. Jenerał Dywizyi Rautenstrauch, Przełożeni i Profesorowie rozmaitych wydziałów, uroczystie przyjmowali Dostojnych Gości.

Radca Stanu Zieliński, Prezes Izby Obra-

chunkowej Królestwa Polskiego, przybył z Petersburga do tutejszej stolicy.

Dnia onegdajszego przybyli do Warszawy Jenerałowie wojsk Rosyjskich, Baranow, Mengendorf i Anrep.

Listy zastawne polskie płacono w Berlinie po 89 za 100. Obligacje udziałowie po ztp. 364 do 367. W Frankforcie nad Menem kurs papierów polskich, ciągle się podnosi.

Doczekawszy lat 75 i pół, dnia 1 b. m. rozstała się z tym światem, s. p. J.Pani Agnieszka z Marynowskich Truskolaska. Sprawiedliwie nazywano ją *Matką Polskiego Teatru*: ona bowiem rozkwitającą scenę narodową wzorowym ozdabiała talentem, ona pierwsza przedstawiła główne role w najlepszej trajedyi, w polskim daney języku. Po przedstawieniu *Meropy*, Król Stanisław August kazał rzeźbiarzowi Monaldemu zrobić popiersie Truskolaskiej, dla umieszczenia między artystami ozdobionemi prawdziwym talentem. Od r. 1795 do 1800 była Dyrektorką Teatru; Aloizy Żółkowski i Marcin Szymanowski wyszli z jej szkoły. Od lat 20 kilku opuściwszy zawód dramatyczny, zostawała przy swej córce, J.Pani Ledóchowskiej, która dotąd należy do najsławniejszych ozdób sceny polskiej.

Warszawa d. 5 Listopada.

W IMIENIU N A Y J A Ś N I E Y S Z E G O
NIKOŁAJA I.CESARZA WSZECH ROSYJ, KRÓLA POLSKIEGO,
etc. etc. etc.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego.

N A Y J A Ś N I E Y S Z Y CESARZ JEGOMOŚĆ, Samowładca Wszech Rosyji, Król Polski, powodowany uczuciami litości, od chwili buntu w Królestwie Polskiem, gdy niespokojne umysły wywracały istniejący porządek wewnętrzny Administracyi i z całą zaciętością niepojętego zaślepienia wiodły oczywistą swoją do koniecznego zniszczenia i zguby nieuchronny, CESARZ JEGOMOŚĆ i Król nie przestawał ogłaszać łaskawych odezw do Narodu Polskiego i przez poddanie się podawać środki zapomnienia przeszłości.

Gdy zwyciężkie wojska Rosyjskie wstąpiły w granice Królestwa Polskiego, ogłoszone zostały przepisy umiarkowania, towarzyszące zajęciu kraju tego, a wojska Rosyjskie, przywykłe odznaczać się na polu chwały, odznaczały się nie mniej karnością, postępowaniem i łagodnym obyczajem się ze spokojnymi mieszkańcami.

Dziś, gdy Województwa, Królestwo Polskie składające, uległy prawemu MONARSZE, także same prawidła umiarkowania i wspaniałomyślności zwrócone zostały na Administracyą krajową. Położenie Królestwa, dla własnej ochrony, dla szczęścia indywidualnego mieszkańców, dla ulżenia ludowi ciężącemu wśród rozlicznych ucisków, a szczególnie nadzwyczajnych podatków, wymaga uchylenia anarchii, urządzenia we wszystkich częściach porządku i zabezpieczenia spokojności publicznej. Dla dóścia do tak dobroczynnego celu, podobno się wspaniałomyślnemu MONARSZE Manifestem Swoim z dnia 4 (16) Września roku bieżącego ustanowił Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego z władzą byleż Rady Administracyjnej Królestwa, służącą jej, na mocy wydanych różnemi czasy praw i postanowień.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego składa się z Prezesa i czterech Członków przez Jego CESARSKĄ MOŚĆ bezpośrednio mianowanych.

W skutku tego CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować Prezesem, SWEGO Rzeczywistego Radcę Taynego, Członka Cesarzsko-Rossyjskiej Rady Państwa, Senatora *Engel*. Członkami: do kierowania Wydziałem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Jenerała Dywizyi wojsk Polskich *Rautenstraucha*; Sprawiedliwości, Jenerała Dywizyi *Kosseckiego*; Spraw Wewnętrznych i Policji, Swity Swojej Jenerał-Majora Hrabiego *Strogonowa*; Skarbu, Rzeczywistego Radcę Stanu *Fuhrmana*.

Pobyt Rządu Tymczasowego przeznaczony został w *Warszawie*.

Stosując się do dobroczynnych zamiarów CESARZA i KRÓLA JEGOMOŚCI, Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego, poczytuje za święty dla siebie obowiązek, zagładzić ślady nieszczęść, zruynowanego bezrządem, ludu Polskiego, i przywracając porządek i dobroczynne urządzenia, położyć stałe zasady szczęścia wszystkich stanów.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego z dniem 12 (24) Października 1831 r. czynności swoje rozpoczął.

Przypomina podaje się do wiadomości, że żadne sprawy, ani prośby prywatne, nie wyjdą z właściwej kolei Władzy Administracyjnej Królestwa, a Rząd Tymczasowy wtedy dopiero wejdzie w rozpoznanie spraw lub prośb, kiedy te, przeszedłszy wszystkie stopnie tychże Władz, prawnego nie wezmą skutku.

W *Warszawie* dnia 20 Października (1 Listopada) 1831 roku.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Tayny Radzca,
(podpisano) *F. Engel*.

W IMIENIU NAYJAŚNIEJSZEGO NIKOLAJA I.

CESARZA i SAMOWŁADCY WSZECH ROSSYI,
KRÓLA POLSKIEGO etc. etc.

Rząd Tymczasowy Królestwa Polskiego

Podaje do powszechnej wiadomości: Komenderujący Naczelnie Czynną Armią Jenerał-Feldmarszałek, Xiążę *Warszawski*, Hrabia *Paskiewicz-Brywański*, doniósł Jego CESARSKIEJ MOŚCI, że Jenerał wojsk Polskich *Stryjeński*, z rezerwami jazdy Polskiej w Komendzie jego będącymi, zdał się bezwarunkowo na łaskę NAYJAŚNIEJSZEGO CESARZA i KRÓLA JEGOMOŚCI.

Jego CESARSKA MOŚĆ z Oycowską łaskawością puszczając przeszłość w niepamięć, raczył NAYMIŁOŚCIWIEY udzielić Swoje zupełne przebaczenie temu Jenerałowi i Oficerom w komendzie jego zostającym.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Tayny Radzca,
(podpisano) *F. Engel*.

Rząd Tymczasowy wezwał Radcę Stanu Nadzwyczajnego, *Józefa Tymowskiego*, do pełnienia zastępczo obowiązków Sekretarza Jeneralnego Rządu Tymczasowego; mianował zaś *P. Tadeusza Malawskiego*, dotychczasowego Kommissarza Skarbu przy Kommissyi Województwa Podlaskiego, Kommissarzem Skarbu przy Kommissyi Województwa Płockiego.

Kancellarya Rządu Tymczasowego, umieszczona jest w pałacu Bryłowskim, w którym mieszka Prezes pomienionego Rządu i odbywają się także jego posiedzenia.

Przybyli do *Warszawy* Jenerałowie wojsk Cesarzsko-Rossyjskich *Martynow*, *Uszakow*, z *Łomży*, i *Tytner* z *Rossyi*.

Onegdaj i wczoraj kilka osób dostało znów w *Warszawie* cholery. (*G.W.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 15 października.

IZBA DEPUTOWANYCH.— Prawo o parowstwie.— Na posiedzeniu dnia 14, po uchyleniu poprawy *P. marszałka Clausel*, który ustanawiał mieszany systemat mianowania, izba poczęła roztrząsać kategorye przez komissyą projektowane, a które w

le paragrafów zostały jedne po drugich przyjęte.

— Na posiedzeniu dnia 14, izba parów przyjęła budżet na rok 1831, większością 91 głosów, przeciwko 1.

— Postanowienie królewskie kasuje ruchome bataliony żandarmerji. Kompanie, składające te bataliony, wyjdą do różnych departamentów.

— Marszałek *Gérard*, po przybyciu z *Maubeuge*, a hrabia *Flahaut*, minister pełnomocny w Prussjach, po przybyciu z *Berlina*, przyjmowani byli przez Króla dnia 13.

— Piszą z *Valenciennes* pod dniem 12 października: „Obóz pod *Maubeuge*, leżący w zaroślach między wsiami *Beaufort*, *Wattignies* i *Demousies*, w témże miejscu, gdzie był obóz rzymski i gdzie także Rossyanie swój mieli, gdy kraj ten zajmowali, zaczyna się urządzać. Liczba baraków dochodzić będzie, jak powiadają, do tysiąca, w których mieścić się będzie jedna dywizya. Twierdzą, że każda dywizya naprzemiennie będzie tam obozować, i ćwiczyć się w wielkich obrótach wojennych.— Nowa dywizya jenerała *Janin* wzmocniła armią północną, która liczy teraz 80,000 żołnierzy; dywizya ta rozłożona jest pod *Givet*, i tworzy prawie skrzydło armji. Nowa także dywizya jazdy przybyła do armji; przodowe jej wojska rozłożone są w okolicach *La Chapelle*.

— Wielkie zaburzenie zaszło dnia 6 t. m. w *Aurillac*, z powodu wybierania połączonych opłat; żandarmerja, oddział 57go półku piechoty i gwardya narodowa nie mogły wstrzymać wicherzycieli. Sześciu główniejszych hersztów oddano w ręce sprawiedliwości, która ściga z nich śledztwo.

— Sławny autor *Kursu Literatury Dramatycznej*, *P. A. Schlegel*, professor uniwersytetu w *Bonn*, znajduje się od kilku dni w *Paryżu*.

— Piszą z *Algeru* dnia 21 września: „Dowódzca *Huder* przybył do *Bone*. Obiegający cofnęli się o pięć godzin odległości od miasta. Żywności w niem jest podostatkiem. Znaresowie, przypuszczeni do naszej służby, ciągle dają dowody mężstwa, wierności i karności.”

— Listy pisane z *Port-au-Prince* pod dniem 24 sierpnia donoszą, że straszna burza dnia 14, zrzuciła okropne kłęski w znacznej części wyspy *Hayti*; miasto *des Cayes*, prawie zupełnie zostało zniszczone.

— Piszą z *Neapolu*, że *Domenico di Marco*, podejrzany, iż był jednym z głównych przywódców zamachu rewolucyjnego, który wybuchnął w *Palermie* dnia 1 września, został uwieczniony dnia 13 tegoż miesiąca w tamiecznym mieście.

— Donoszą z *Hawanny* pod dniem 27 sierpnia, że żółta gorączka okropną tam rozpościera śmiertelność, szczególniej między Europejczykami i Północnymi Amerykanami.

— Dnia 20 —

Birża Paryzka dnia 19. — Pięć od sta 89 fr. 90. — Trzy od sta 61 fr. 70. — Akcje bankowe 1555 fr. — Pożyczka Królewsko-Hiszpańska 64½.

— Na posiedzeniu dnia 15, izba parów przyjęła większością 45 głosów przeciwko 49, projekt do prawa o stopniach i ozdobach, udzielonych podczas stu dni.

— Izba deputowanych, na posiedzeniu dnia 15, znowu wotowała na budżet 1831 r., który, nieco odmieniony, przysłany do niej został przez izbę parów; budżet ten został przyjęty większością 323 głosów przeciwko 15. — Na posiedzeniu dnia 17, hrabia *Argout*, minister skarbu, przedstawił projekt do prawa zbożowego. Izba przyjęła większością 303 głosów przeciwko 39, projekt do prawa, który jej z niektórymi odmianami przysłany został przez izbę parów; przez nie stopnie i ozdoby udzielone od dnia 20 marca 1815 r. do dnia 7 następującego lipca są przyznane.

— Dnia 18, przybito na giełdzie następujące doniesienie: „Król otrzymał wiadomość, że posłowie wielkich mocarstw zgodzili się na zasady układu między *Hollandyą* a *Belgium*. Minister skarbu pośpiesza donieść tę wiadomość publiczności.”

— Znajdujący się w *Paryżu* Hiszpani, którzy na mocy kapitulacyi wojennych w roku 1828,

pobierają wsparcie z funduszu ministerium spraw wewnętrznych i wojny, otrzymali rozkaz opuścić Paryż w przeciągu 24 godzin i udać się na przeznaczone im miejsca; nieposłuszni utracą prawo do pomienionego wsparcia. (J.d.S.P.)

ANGLIA.

Londyn d. 15 października.

IZBA PARÓW.— *Posiedzenie dnia 13.*— Gdy lord Kanclerz i lord Holland przedstawił każdy petycję za reformą, na której było wiele podpisów, hrabia Harrowby oświadczył, iż bardzo się cieszy, widząc tyle wnoszonych petycyi, gdyż to dowodzi, że naród uważa ostatecznie postanowienie izby parów w prawdziwym świetle i nie sądzi, iżby ci wszyscy, którzy oparli się projektowi ministerjalnym, byli przeciwni wszelkiej odmianie w konstytucyi izby niższej. Szanowny hrabia obszernie mówił o materji, której chciałby widzieć uskuteczniłą reformę; przeciwny jest on temu, ażeby lud brany był za kłakę. Hrabia Addington był także tego zdania. Lord Holland zbijał hrabiego Harrowby: podane petycje nie zawierają prośby o reformę wogółności, lecz wyrażnie o reformę, proponowaną przez ministrów; zresztą one były wprzód ułożone, nim nastąpiło postanowienie izby o tym wielkim środku.

— Dnia 13, część posiedzenia izby niższej zeszła na zarzutach i osobistych przymówkach, wymierzonych przeciw lordom Althorpowi i J. Russellowi, na które stronnicy ministerium popędliwie odpowiedzieli. P. O'Connell mówił z szyderską ironią przeciwko sir K. Wetherell, który obwiniał go w mowie swego, mianey przeciwko ministerium.

— Dowiadujemy się, iż ministrowie odmienili swój zamiar względem odroczenia parlamentu, i że jakoby postanowiono na ostatniej radzie gabinetowej, nie pierwsi go odroczyć, aż póki nie przejdzie przez wotowanie kilka ważnych bilów: tak więc potrwa jeszcze parlament może przez dni piętnaście. Sądzą, iż odroczenie nie będzie trwało dłużej nad sześć tygodni, i że reforma będzie pierwszym przedmiotem, którym zajmie się parlament, jak tylko się zbierze. Liczba mających się mianować parów nie jest jeszcze postanowiona.

— Król i Królowa dawali dnia 13 w pałacu St. James wielki obiad dla Jey Cesarzkiej Wysockości, Wielkiej Księżnej Helleny. Z osób, które były nań zaproszone, znajdowali się Xiążę Sussex, Xiężna Augusta i Xiążę Fryderyk Wirtemberski.

— Gazeta *Goniec* donosi, iż lord Howe podał prośbę o uwolnienie go od urzędu szambelana Królowej; wiadomość więc o usunięciu go od tego obowiązku, umieszczona przed kilkoma dniami w innej gazecie, jest mylną. Margrabia *Queensberry* mianowany jest na miejsce hrabiego Howe.

— Petycja nie dawno przysłana od hrabstwa *Renfrew* do izby parów za bilem reformy, miała 188 stop długości i zawierała blisko 20,000 podpisów. Wiadomo, że takie petycje pisane są zazwyczaj na skórah pergaminowych końcami z sobą połączonych.

— Henryk *Gamble*, kapitan okrętu *Lady-Scherbroke*, w którego rozbiciu się, jak nie dawno donieśliśmy, zginęło 273 osób, osadzony został w *Halifaxie*, przekonany o zbrodni, iż umyślnie stracił swój okręt w zamiarze zyskania zań nagrody od kompanii assekuracyjnej, skazany zatem został na śmierć; nędznik ten, wysłuchawszy swego wyroku, wyznał, iż zstępował na tę karę.

— Dnia 21 —

Papiery publiczne.— Konsolidy 82½. — Bilety skarbowe 8, 10.

IZBA PARÓW.— *Posiedzenie dnia 17.*— Z powodu powtórnego czytania bilu o postanowieniach, wydawanych corocznie względem konsolidów, hrabia *Grey*, odpowiadziawszy na kilka uwag, uczynionych przez Xięcia *Wellingtona*, o finansach krajowych, dalej tak mówił: „Bardziej, niż kiedykolwiek, teraz mamy nadzieję, iż utrzyma się pokoy. Znacie Włanowie trudną kwestyą, któ-

rey rozwiązanie zajmuje eddawna mocarstwa Europy, i która ciągle zagrażała nam powszechną wojną. Po nader delikatnych negocyacyach, które pełnomocnicy pięciu wielkich mocarstw prowadzili przez trzynaste miesiące, mogą nakoniec oznaczyć, iż one pomysłaie ukończone zostały. Pięć mocarstw zgodziły się na układ, oparty na sprawiedliwych, względem obu stron interessowanych, zasadach, które spodziewam się, iż nie będą ociągaty się z jego przyjęciem, a tém samém oddalą niebezpieczeństwa wojny, którą Europa tak długo była zagrażana. Odkąd połączenie Belgium z Hollandyą okazało się niepodobnem, od czasu, jak szanowny Xiążę (*Wellington*) otwarcie sam to wyznał, sprawiedliwemi zasadami, które potrzeba było przyjąć, zdawały mi się być te, iż bezpieczeństwo Holandyi powinno być zabezpieczone przez dobre obronne położenie, Belgium zaś otrzymać powinno wszystkie korzyści, jakie potrzeba mu udzielić, iżby nosiło charakter niepodległości narodu. Podług takiejto zasady postępowała konferencya, i ukończyła układ, który przedstawiony teraz do przyjęcia obu stronom, jak można się spodziewać, nie będzie przez nie odrzucony. Ukończenie po przyjacielsku tej dyskusyi, przyniosłoby nam tę korzyść, że moglibyśmy zmniejszyć wydatki w roku przyszłym; żeby tego jednakże dokazać, nie tylko trzeba pokoju zewnątrz, lecz jeszcze spokojności wewnętrznej. Wielkie teraz panuje poruszenie w naszym kraju; szanowni, lordowie przeciwiący się reformie, sami to przyznają, że opinia publiczna nader mocno oświadczyła się za tym środkiem. Pociuszającą jednakże jest rzeczą po tém wszystkiem wiedzieć, że tylko małych dopuszczono się zdrożności; tam zaś, gdzie były, powinnością jest rządu, one ukarać.” — Mówiąc o przyszłym odroczeniu parlamentu, lord *Brougham* wyraził: „Pomimo niecierpliwości kilku nader szanownych osób, które poczynają za wielce przywiązane do rządu, i zbyt troskliwe o pomysły skutek środka, lecz, które, doradzając na siedm dni odroczenie, okazują nierozważną gorliwość, powinieniem uczynić uwagę, że niepodobna byłoby dla przyczyn fizycznych kanclerzowi skarbu w drugiej izbie, i z raciemu mojemu przyjacielowi, który przedstawił bil, rozpocząć nowe posiedzenie, w tak krótkim przeciągu czasu, przepędzając przez trzy miesiące dzień i noc na rozprawach i roztrząsaniach. Nikt bardziej nademnie nie czyni niepodobieństwa wytrzymania takich trudów. Przeszłego piątku, dwanaście skończyło się miesiące, jakem rozpoczął uciążliwe moje prace w Londynie, a przez cały ten czas, dwa tylko dni miałem odpoczynku: Boże Narodzenie i Wielkanoc; we wszystkie inne dni, zajęty byłem od godziny 6tej lub 7mej zrana, do dwónastej lub pierwszej w nocy. Nie sądzę więc, iżby znalazł się kto tak nierozważny, coby nie przyznał tego, że potrzebuję trochę odpoczynku. Gdy znowu wnie- sie się środek na parlament, przekonana się wówczas publiczność o szczerości, z jaką postępowa- liśmy, i przyzna, że czas odroczenia, nie był dłuż- szym nad konieczną potrzebę.”

— Wczora udał się Król do parlamentu, dla odroczenia go osobiście. Mówca izby niższej, miał do Króla mowę, który potem przeczytał nastę- pującą, poważnym tonem, mowę:

„Milordowie i Mości Panowie! Muszę na- koniec zakończyć posiedzenie, którego czas trwa- nia, oraz prace, są bezprzykładne, a na którym przedmioty najwyższej ważności, oddane były pod waszą rozprawę. Prawdziwie czulem ukontento- wanie, potwierdzając królewską moją powagą bi- le, poprawiające prawa o polowaniu, i zmniej- szające opłaty, które zbyt uciążliwe były dla prze- myśłu mojego ludu, z równą przyjemnością u- ważałem początek ważnych ulepszeń w prawo- dawstwie o bankructwach, ulepszeń, po których spodziewać się można najsłodszych skutków. Otrzymuję ciągle najmocniejsze do- wody o przyjaźnych skłonnościach mocarstw za- granicznych. Zgromadzona w Londynie konfe-

rencyę, ukończyła naostatek trudne swe i pracowite dyskusye, przez układ, który pełnomocnicy pięciu mocarstw, zawarli jednomyślnie, względem oddzielenia *Hollandyi* od *Belgium*, na warunkach, przez które troskliwie zapewniono korzyści obu krajom, oraz przyszłe bezpieczeństwo innych mocarstw. Traktat, oparty na tym układzie, został przedstawiony pełnomocnikom *Hollandyi* i *Belgium*, i spodziewam się, że przyjęcie jego przez dwory, którego oczekuję z niecierpliwością, odwróci niebezpieczeństwa, które zagrażały pokojowi *Europy*, dopóki ta kwestya nie była załatwioną.

„Mości Panowie izby niższej!

„Dziękuję *W* Panom za uchwalone środki dla zapewnienia mojej królewskiej towarzysze bytu, odpowiedniego jej stopniowi i jej godności, w razie, jeśliby ona mię przeżyła. Również wam dziękuję za summy, posilkowe, któreście uchwalili na służbę teraźniejszego roku. Możecie *W* Panowie być przekonani o gorliwem staraniu, którego dołożę, czuwając, aby w administrowaniu tych summ posilkowych, najsłodszy dawano uwagę, na dobrze zrozumianą oszczędność. Stan *Europy* zrodził potrzebę powiększenia wydatków w wielu gałęziach służby publicznej, które nayszczerzsem było móm staraniem zmniejszyć, jak tylko można. Pocieszam się także myśląc, że załatwiono te potrzeby, nie zbyt pomnażając przez to ciężary publiczne.

„Milordowie i Mości Panowie!

„W czasie odpoczynku, który może być teraz *W*am udzielony, sądzę, iż nie będzie zbyt częstą rzeczą polecić *W* Panom, abyście najsłodszy starali się o zachowanie spokojności publicznej w swoich hrabstwach. Niespokojność, jaką lud mój powszechnie okazał, o dopełnienie reformy konstytucyjnej, w izbie niższej parlamentu, będzie, spodziewam się, miarkowaną przez uczucie potrzeby powolnego jej postępowania. Uwaga parlamentu, powinna koniecznie znowu być zwróconą na tę ważną kwestyę, za otwarciem przyszłego posiedzenia, i możecie być pewnymi o statem móm życzeniu, ułatwienia jej rozwiązania przez ulepszenia w reprezentacji, mogące się uważać za potrzebne do zarczenia mojemu ludowi zupełnego używania służących mu praw, które, wspólnie z innemi ustawami krajowemi, są koniecznie potrzebne do utrzymania wolnej naszej konstytucyi.”

— Przez postanowienie królewskie, lord-kancierz odroczył potem parlament do dnia 23 listopada. Udając się na parlament, i powracając do pałacu, Król przyjmowany był od ludu najsłodszy oznakami radości.

— Konferencya pełnomocników, odbywająca się dnia 14, w biurze spraw zagranicznych, blisko do godziny siódmej wieczorem, rozpoczęła się znowu między 10tą a 11tą, i trwała przez kilka godzin, po której *P. van de Weyer*, widział się z lordem *Palmerstonem*; potem konferencya pełnomocników, znowu zaczęła się, i ciągnęła się do godziny 5tej nazajutrz, t.j. dnia 15.

— Gazeta *Times*, następujące umieszcza szczegóły o postanowieniu, wydanem przez konferencyą względem *Belgium*: „Układ ma mieć za zasadę, jak utrzymuje to pismo, stan posiadłości *Hollanderskich* w r. 1790; zatrzyma zatem lewy brzeg *Skaldy*. Żegluga na tej rzece urządzona będzie tym sposobem i na tychże zasadach, jakie traktat *Wiedeński* postanowił o żegludze na rzekach. *Belgium* otrzyma większą część *Luxemburskiego*, a *Hollandya* w nagrodę tego, weźmie część *Limburgskiego*, która zawiera 50,000 mieszkańców, mniej, niż część odstąpiona *Luxemburskiego*. Co do części tego ostatniego kraju, którą zatrzyma Król *Holenderski*, jako Wielki Xiążę, zostanie, jak był, członkiem Związku *Niemieckiego*. *Maestricht* i *Wenloo*, zostaną pod panowaniem *holenderskim*; cytadella zaś *Antwerpska*, oddana będzie *Belgom*, wraz po zatwierdzeniu traktatu. Z summy ogólnej 27 milionów zł. hol. rocznego procentu, opłacającego się za dług

publiczny, *Belgowie* przyymą na siebie 8 do 9 milionów; pozostała zaś ma być zaspokojoną przez *Hollandyę*. — Pełnomocnicy *Belgicy* i *Holenderscy*, wyjechali dnia 16, dla otrzymania ratyfikacyi. (*J.d.S.P.*)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.

Haga dnia 17 października.

Mowa, którą Król miał przy rozpoczęciu posiedzenia stanów jeneralnych, zaczyna się od krótkiego wykładu ostatnich wypadków, i oznajmuje, że rząd niczego nie zaniedbuje dla otrzymania zaszczętego pokoju, lecz, że przytém *Hollandya* przygotowana jest do wojny. Przyjacielskie stosunki z mocarstwami zagranicznymi nie zostały przerwane. Zawarto umowę z krajami przyległemi *Renowi* względem żeglugi po nim. Rolnictwo obiecuje pomyślne skutki, zbiór bowiem tegoroczny przechodzi zbiory lat poprzedzających. Handel, żegluga i oświecenie publiczne musiały koniecznie ucierpieć od wzruszeń politycznych, lecz to zło jest przemijające. Będzie przedstawiony stanom projekt taryfry towarów przywozowych, wywozowych i tranzytowych, oraz projekt kodexu i postępowania sądowego. Przywrócony został pokój w posiadłościach krajowych w *Indyach* - *Wschodnich*; zachodzą jeszcze niektóre przeszkody w rozszerzeniu przemysłu w osadach *Indy* - *Zachodnich*, które starają się oddalić. Pomimo trudnego położenia kraju, z powodu rewolucyi *Belgickiej*, skarb nie doznał uszczerbku; procenta długu publicznego regularnie były opłacane, wielkie wydatki na marynarkę i wojsko zostały pokryte. Najsłodsza oszczędność przestrzegana była w budżecie na rok przyszły, który będzie przedstawiony stanom.

Bruxella dnia 17 października.

Pożyczka, której projekt przedstawiony został dnia 13 przez ministra skarbu izbie reprezentantów, ma za cel pokrycie niedoboru blisko 6 milionów zł. hol.; pożyczka ta wynosi 10 milionów, z których 7½ miliona oparta będzie na podatku grunтовym; półtrzecia zaś miliona na podatku osobistym; opłacać się będzie od niej 5ty procent, a ma być zaspokojoną do dnia 1 stycznia 1834 r.

— Na posiedzeniu izby reprezentantów dnia 15, minister spraw wewnętrznych i sprawiedliwości cofnął projekt do prawa, względem bezpieczeństwa kraju; poselstwo królewskie w tym względzie sprawiło powszechne ukontentowanie. Izba przyjęła większością 63 głosów przeciwko 3, projekt do prawa, o wynagrodzeniach udzielonych reprezentantom.

— Dnia 21 —

Xiążę *Orleański* i Xiążę *Némours* przybyli dnia 17, skąd wyjechali z Królem do obozu w *Diest*. W kilka chwil po ich wyjeździe, *P. van de Weyer*, nasz minister, powrócił z *Londynu*. Dnia 18 zrana, Król i Xiążęta *Francuscy*, z licznym sztabem, do którego należeli jenerałowie: *Belliard*, *Grundler*, *Hane van Steenhuyze*, i t. d., przybyli do obozu, będącego pod *Diest*, gdzie wielkie obróty wojskowe odbyły się pod rozkazami jenerała *Goethals*. Król powrócił do *Bruxelli* dnia 18 około północy. Xiążęta *Francuscy* wyjechali wczora do *Maubeuge*, gdzie dnia 19 przybył marzałek *Gérard*. (*J.d.S.P.*)

SAXONIA.

Drezno dnia 15 października.

Król Jegomość i Xiążę Współ-Rejent, raczyli mianować ministrami stanu *P. Lindenau*, *Zeschwitz*, *Minckwitz*, *Carlowitz*, *Könnertitz*, *Zeschau* i *Müller*, i powierzyć kierunek różnych departamentów, następnym sposobem: departament sprawiedliwości *P. Könnertitz*, departament skarbowy *P. Zeschau*, departament spraw wewnętrznych *P. Lindenau*, departament wojny *P. Zeschwitz*, departament wyznań i oświecenia publicznego *P. Müller*, departament spraw zagranicznych *P. Minckwitz*. Minister konferencyi i rzeczywisty radca tajny *Nostitz* i *Jänckendorff*, mianowany jest członkiem rady stanu, a minister stanu *Carlowitz*, członkiem ministeryum. Panu *Könnertitz*, poręczony został urząd, ministra domu królewskiego. (*J.d.S.P.*)

DODATEK

Wilno dnia 4 Listopada o. s. 1831 roku.

O g ł o s z e n i a.

Od Rządu Gubernialnego Wileńskiego ogłasza się:

Ukaz do Rządzącego Senatu.

„W ciągu działań wojennych, mających na celu poskromienie wszczętego w różnych guberniach zachodnich rokoszu, zwracając uwagę na los tych mieszkańców wspomnianego kraju, którzy mogli być wciągnięni do uczestnictwa w buncie przeciw własnej chęci, dozwoliliśmy, Ukazem do Rządzącego Senatu, w dniu 6tym Maja bieżącego roku danym, wyjąć zpod ustanowionego sekwestru do dalszego roztrząśnienia, majątki tych, którzy, w przeciągu miesiąca od daty tego Ukazu, z prawdziwym żalem stawić się będą przed miejscowymi władzami, i usunąć się od wszelkiego dalszego z powstańcami spółnictwa.

„Gdy skutkiem tego, niektórzy obywatele zaczęli dobrowolnie przychodzić i prosić o przebaczenie, ze względu przeto na takowe przykłady, i aby w tych miejscach wymienionych gubernii, które mogły ucieść od złych chęci jednych, i od obłąkania drugich, przywrócić spokojność nie tylko siłą oręża, lecz i łagodnością dla samych nawet winnych, Ukazem Naszym z d. 14 Czerwca b. r., znowu Główni Dowódcy wojsk i inni zwierzchnicy upoważnieni zostali, iżby, gdy przyjdą do nich dobrowolnie, z wyznaniem żalu, obywatele, którzy do buntu, nawet zbrojną ręką, należeli, dawali im zaświadczenia o takowym ich stawieniu się, i wzięwszy od nich na piśmie za ręczenie niezachwianey nadal wierności, odsyłali ich do majątków.”

„Z kolei, ażeby obok wszelkiej łagodności, zachować słuszny przedział pomiędzy występkiem, ze słabości lub błędu pochodzącym, a złośliwymi zamiarami i zaciekłością w zdradzie, w zatwierdzonych przez Nas, 17 Lipca b. r., szczegółowych prawidłach o stanowieniu wyroków nad buntownikami, oraz o sekwestrze i braniu na skarb ich majątków, uznaliśmy za potrzebną: za ostateczny termin, w którym współnicy rokoszu, mogą jeszcze szukać darowania winy, zakreślić trwanie, w każdym z tych krajów, działań wojennych, gdyż ci wszyscy, którzy pielęgnowali występne nadzieje i marzenia swoje, aż do samej tej chwili, kiedy je siła oręża całkiem zniszczyła, nie mogą być uważani inaczej, jak za zatwardziały buntowników, Naszego miłosierdzia niegodnych.”

„Stosownie do tego, teraz, po uskromieniu już buntu, R o z k a z u j e m y: w guberniach, gdzie miały miejsce wojenne, przeciw powstańcom działania, i gdzie już zostały przywiedzione do końca, z uśmierzeniem rokoszu, i przywróceniem spokojności, obwieścić wolę Naszą, iż wszyscy ci, z liczby uczestników powstania, którzy, w skutek poprzednich rozkazów, nie stawili się u władz, z prośbą o przebaczenie, do czasu urzędowego w każdym z osobna miejscu ogłoszenia niniejszego ukazu, nie będą już potem mogli korzystać z tej łaskawości Rządu, i że, jak sami oni, tak i ich majątki, ulegną skutkom prawa i oddzielnie wydanych w tym przedmiocie postanowień.”

„Rządzący Senat nie omieszkaj uczynić należytych rozrządzeń, ku wykonaniu niniejszego.”

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:
w Carskiem - Siele
4 Października 1831 r.

2 Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu, niniejszem ogłasza się, iż wzięty w tutejszym obwodzie za nieokazanie na piśmie świadectwa, człowiek Jan lat 19, nieżonaty, niemiejący czytać ani pisać, nazwiska niepamiętający, dlatego, że został się jakoby od rodziców podczas małoletności, i gdzie rodził się niewie, a wychodował się Ekaterynosławskiej gubernii

Kremieniczuckiego powiatu, we wsi Alexandrowce, na mocy postanowienia 22 Marca 1828 roku Naywyżey utwierdzonego, oddany pod Sąd. Przymioty: wzrostu 2 arszyny 5⁵/₈ wier., włosów na głowie światłorusskich, na wąsach i brodzie wysiadają, oczu szarych, nosa igęby zwyczajnych.

(597)

Sowietnik Przybylski.

Sekretarz Snieżkow.

2 Sąd Graniczny Appellacyjny Ptu Wileńskiego zawiadamia interessowane osoby, mające w tym Sądzie dzieła, a dotąd niejawiące się, że ciągle zajmuje się rozbiorem dzieł Skarbowych i Obywatelskich, i że pilnując się przepisów Naywyższych o Rozgraniczeniu Ustaw, pod niestanność stron stanowić będzie wyroki. Dat. roku 1831 miesiąca października 20 dnia.

Prezes Hipolit Felix Łaniewski Wołk.

Sekretarz Grabowski. (598)

2 Ur. Wincenty Nowicki Adwokat wprowadziwszy w nieporozumienie familiarne niżej podpisanych i wziął na swoje imię plenipotencyą odemnie Justyny Reymerowey i męża mojego oddawna nieprzytomnego na zmysłach; a skutkiem tej wymógł góro 20 rubli srebr. gotówką i oblig na 150 rubli srebrnych. Następnie podał do podpisania manifest dnia 4 augusta w Akta Magistratu Wileńskiego wniesiony i w Kuryerze Litewskim opublikowany, niezgadający się ani z wolą aktorów, ani z istotą rzeczy, nakoniec przeciwko woli aktorów rozpoczął między familią w Magistracie Wileńskim process jedynie na wyniszczenie stron. Przeciwnie takowemu działaniu Ur. Nowickiego zaniesiliśmy pod dniem 29 idącego miesiąca w Akta Magistratu Manifest, a przez niniejsze obwieszczenie zawiadamiamy, iż wyrażona Plenipotencya i oblig na 150 rubli srebrnych przez Ur. Nowickiego uzyskane, żadnego waloru nie mają, a Plenipotencya przez Reymerow Bohlowi w roku 1824 wydana i ciągle exekwująca się w całej mocy i znaczeniu zachowuje się.

Justyna Reymer.

Gotlib Bohl. (600).

U w i a d o m i e n i e.

2. Uprzywilejowany dentysta Löffler ma honor zawiadomić Przświetną Publiczność o powrocie swoim dopiero z podróży; życzący więc zasięgnięcia pomocy w meysztnce raczą udawać się do mnie w przeciągu całego dnia od godziny 10, ubodzy zaś bez najmniejszego za to wynagrodzenia od godziny 8 do 10 zrana, jak równie mam za obowiązek, uprzedzić o tém, że niektóre osoby, będąc pod niebytnością dla zasięgnięcia teyże pomocy w mieście, nie znalazłszy mnie, powrócić z niczem musieli, dopiero zawiadamiam, że mieszkać będę w tutejszym mieście bez wydalenia się przez całą zimę w domu pod Ostrą Bramą N. 7 Xięży Bazylianów.

Временный Полицмейстеръ Корпуса Жаңдармовъ Полковникъ Рухковски. (601).

Poprawa Omyłki.

3 Przynależący do Wileńskiego Arsenatu

murowany dwupiętrowy dom pod N. 60 położony w Mieście Wilnie na Sawicz ulicy, przeznaczając się na sprzedaż z publicznego targu, dla czego naznaczą się targi, następującego mca Nowembra pierwszy 10go, a ostatni ostateczny dla przetargu 11 dnia, życzący targować się mogą przybyć na targi w dniach wyżej wyrażonych, od godziny 9tej ranney do 2giej do Wileńskiego Arsenału. (590)

Jenerał-Leytenant Buszujew iszy. (599)

3 Sąd Ziemski powiatu Wileńskiego wywa po raz ostatni wszystkich kredytorów i pre-

tensorów zmarłego kupca Wileńskiego Symsona Abrahamowicza i jego Kompanii, iżby oni z dowodami poszukiwanie ich próbującami, porządkiem prawami przepisany w Sądzie niniejszym jawili się, gdyż w przeciwnym zdarzeniu Sąd Ziemski niezważając na niestanność którejkolwiek strony w następującym miesiącu decembrze teraż. roku zaymie się ostatecznem rozpatrzeniem niniejszego konkursowego dzieła, a na pretensye niestawiających amissyą uzna. — M. Wilno 1831 oktobra 26 dnia.

Prezydent Gasper Horuowski.

Regent Marcelli Talat. (591)

Rada Mieyska zawiadamia, że tuteysi Wexlarze od 1 Nowembra po dzień 8 Nowembra Kurs monet następnych pokazali takowy: za dukat nowy daią rubli 10 kop. 95, a sami przedaia po rubli 11 kop. 10; za dukat stary daią rubli 10 kop. 60, a sami przedaia po rubli 10 k. 80, za imperyał daia rubli 39, a sami przedaia po rubli 39 kopiejek 50; za pół imperyał daia rubli 18 kop. 50, a sami przedaia po rubli 18 kop. 75, za rubel srebrny całkowy daia rubli 3 kop. 72½; a sami przedaia po rub. 3 kop. 77½ i za rubel srebrny drobną monetą daia po rubli trzy kop. 80 assygnacyami.

Michał Jurewicz R. M. W.

Pismowódzca Pozlewicz.

Wiadomość o produktach żywności, na targach sprzedawanych, i o taxie, po jakiej należy przedawać w Wilnie niżej wyrażoną żywność, w Radzie Miasta Wilna sporządzona.					Taxa wedle jakiej należy przedawać w rozdrobną żywność w Wilnie od d. 1 msca nowembra 1831 roku po dzień 8 nowembra.					Waga	Miara	nasre-
Wyjaśnienie za jaką cenę w Wilnie na targach w przeszłym tygodniu sprzedawaty się wszelkie produkty i wiktuały hurtem.					Chleba pod cyfrą i Nrem piekarza.					Funt.	Łoły	bro.
Beczka miary rossyjskiej.					Żytniego . . . { Razowego { zwyczajnego					1		3
Żyta ozimego . . . { Suchego . . .					Pyłowego . . . { Bulka . . .					1		1½
Pszeniczy . . . { Surowego . . .					Pszennego pyłowego . . . { Bulka . . .					1		4
Jęczmienia . . . { Ożymy . . .					Mąki pszenney pyłowej . . . { Cienkiej . . .					1		5
Owsa . . . { Jarey . . .					Mięsa świeżego wołowego z dokładką do funta iednego miękiszu, iedney ćwierci funta rury nayprzédniejszego . . .					1		2
Gryki . . .					Ozor wołowy świeży . . . { wielki . . .					1		3½
Grochu . . .					Głowa, nogi, pluca, flaki . . . { średni . . .					1		30
Bobu . . .					Mięsa świ- { Śloniny { Świeżey . . .					1		25
Kartofel . . .					niego wę- { Wędzoney . . .					1		15
Siemienia . . . { Lnianego . . .					dzonowego { Sadła { Świeżego . . .					1		12½
Krup . . . { Konopnego . . .					Świeżego { Podbrzusia . . .					1		15
Pud Rossyyski mający funtow Ross. 40, { Jęczmiennych . . .					Schaby . . .					1		7½
Łoju wołowego i baraniego { Topionego . . .					Szyunki . . .					1		6
Mięsa pud . . .					Wędzonego { Podbrzusia . . .					1		10
Miodu przasnego tłuczonego z woskiem { Owsianych . . .					Schaby . . .					1		12
Wosku topionego niebielonego . . . { Gryczanych . . .					Świeżego { Głowizna i nogi ogółem . . .					1		60
Świec { Woskowych . . . { białych . . .					Masła świeżego . . .					1		30
Łojuowych . . . { bl. przywoż. . .					Soli kuchenney . . .					1		11
Włókna towarowego . . . { Łoju . . .					Soli kuchenney . . .					1		3½
Soli kuchenney pud . . . { Pienki . . .					Świec { Woskowych { Białych . . .					1		50
Siana { Murożnego . . .					Łojuowych . . . { Przywoż. . .					1		40
Blotnego . . .					Jęczmiennych { Darych . . .					1		11
Słomy { wiązany pud . . .					Krup { Owsianych czystych . . .					1		11½
Faska 6 garcowa masła dobrego . . .					Gryczanych . . . { Buynych . . .					1		11
Beczka miary ross. . .					Drobnych . . .					1		11
Piwa pospolitego . . . { Lekkiego . . .					Piwa pospolitego . . . { Lekkiego . . .					1		11
Ptastwa domowego { Indykow . . .					Wódki Kraiowej żytniey czystey pro- by					1		75
żywego karmnego po parze { Gęsi . . .					Szczupaka, okunia, wę- { wielkich					1		7
Ptastwa dzikiego bi- { Kaczek . . .					gorza sztuk . . . { średnich					1		6
tego po parze . . . { Głuszców . . .					żywey Lina, leszcza i innych { małych					1		4
Wódki wiadro . . .					szuk . . . { małych					1		4
Spirytusu wiadro . . .					Ryby nie- { Sielawy { naywiększy kopa					1		20
Mléko wiadro . . .					żywey { średniey . . . ditto					1		20
					Wszelkiej inney drob. . .					1		20
					Zowiącey się molawką . . .					1		20

F. Balfner R. M. W.

Czas Obserwacji.		Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau.		Wiatr.		Stan powietrza.	
Obserwacje meteorologiczne.	d. 2 godz. 2 wiecz.	27 cal. 1 lin.	8 lin.	+ 4	stopni.	Polud.-Zach.		Deszcz.	
	d. 3 — — —	27 — 5 —	0 —	+ 2½	— —	Poludniowy.		Pochmurno.	
	d. 4 godz. 7½ rano.	27 — 3 —	3 —	+ 2	— —	Polud.-Zach.		Chmury.	

DODATEK DRUGI